

Commissie Hoger Onderwijs

Rapport in het kader van het
kwaliteitstoezicht van de
HBO5-opleidingen

VSPW Kortrijk

34901

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Rapport in het kader van het kwaliteitstoezicht van de hbo5-opleidingen
door de Commissie Hoger Onderwijs
34901 VSPW Kortrijk

1. Conclusie

Onderwerpen	Oordeel
De onderwijsinhoud	Goed
Het onderwijsproces	Voldoende
De uitkomst van het onderwijs	Voldoende
Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

2. Bevindingen

Algemeen

Het CVO VSPW Kortrijk is deel van het samenwerkingsverband met VIVES en werkt aan een verdere samenwerking met drie CVO's uit Zuid-West-Vlaanderen (CVO Westhoek-Westkust, CVO Waregem en CVO HITEK) onder de naam MIRAS.

De onderwijsinhoud

De onderwijsinhoud wordt duidelijk beschreven. De opleidingen worden goed gesitueerd en de te behalen competenties zijn goed weergegeven. Via de ECTS-fiches worden de competenties per module ook uitgewerkt. Het wordt niet helemaal duidelijk in welke mate er met deze competenties 'in de klas' of 'op de werkplek' wordt gewerkt en in welke mate de studenten deze competenties ook effectief halen. De differentiatie ten opzichte van verwante opleidingen op niveau 6 (en 7) wordt niet weergegeven. Dat er aandacht voor is, blijkt uit de kritische analyse (p. 23), maar hoe dit duidelijk wordt gemaakt blijft moeilijk te begrijpen.

De opleidingsprogramma's zitten goed in elkaar, hoewel de wijze van weergeven in het ZER en de ECTS-fiches van de lezer (en dus ook de student?) wat rekenwerk vraagt om zicht te krijgen op de studiebelasting. Bij de opgave van het aantal uur studiebelasting wordt niet weergegeven hoe dit cijfer tot stand is gekomen. Doordat er nogal wat parallelle over de modules heen is, kan worden verondersteld dat het om schattingen gaat en niet om het resultaat van metingen (bijlages 17-19). Er worden studietijdmetingen in het vooruitzicht gesteld (p. 23) maar wachten tot 2017-2018 is wellicht een te langzame stap.

Bij de beschrijving van de relatie tussen de competenties en de inhouden van de programma's is het moeilijk om zicht te krijgen op de concrete praktijk (p. 21-22).

Er wordt ook geen informatie gegeven over het aantal studenten dat al dan niet het modeltraject volgt.

De specifieke positie van Seniorenconsulentenvorming (SEN) komt herhaaldelijk aan bod, maar toch blijft het onduidelijk in welke mate dit een Kortrijks dan wel een Vlaams probleem is.

Het onderwijsproces

Het onderwijsproces is heel duidelijk en overtuigend beschreven, uitgaande van de stellingen waarop het onderwijs is opgebouwd. We komen wel niet te weten hoe de student dit alles ervaart en daarmee kan omgaan. Het gebruik van diverse werkvormen en de begeleiding van werkpleklers leidt tot een duidelijk zware belasting voor het personeel. Vooral het gebrek aan middelen wordt daarvoor met de vinger gewezen. Er wordt gesteld dat de introductie van blended learning ook soelaas kan bieden, maar erg concreet is dat nog niet. Het verdient aanbeveling dat het CVO goed nadenkt over de mogelijkheden van de studenten zelf om succesvol met die aanpak te kunnen omgaan en over de waarschijnlijke toename van de studiebelasting die dit kan veroorzaken.

De instelling heeft duidelijk een visie op de keuzebegeleiding van kandidaat studenten en de trajectbegeleiding. Deze laatste is sterk gericht op het verbeteren van het studierendement en is eerder technisch. Andere vormen van begeleiding komt niet aan bod. Gelet op de hoge vooropleiding van de studenten voor Orthopedagogie, Sociaal-Cultureel Werk en Maatschappelijk Werk is dat misschien niet zo belangrijk. Maar is dat ook voor SEN? Heeft de instelling dan geen studenten met bepaalde leertekorten (taal, studievaardigheden, voorkennis, enz.) of problemen van socio-psychologische aard? Hoe worden die gedetecteerd en opgevangen? De instelling heeft quasi geen aandacht voor dergelijke problemen. Hieraan zou iets meer aandacht mogen aan besteed worden, vooral als men het studierendement nog iets wenst te verhogen en het aantal stopzettingen te doen dalen.

Het is positief dat het OER in het kader van het samenwerkingsverband is ontwikkeld en gestandaardiseerd. De beschouwingen over het verder ontwikkelen van toetsen, begeleiding en feedback blijven teveel tot intenties beperkt. Het verdient duidelijk aanbeveling om zo snel mogelijk een transparant toetsbeleid te ontwikkelen.

Het is positief dat het vrijstellingenbeleid (EVC, EVK) uitgewerkt is in het kader van de samenwerking met Vives.

Het CVO stelt terecht de prangende vraag naar een meer gelijke behandeling van de HBO5-student met de studenten in de niveaus 6 en 7. Hoewel een dergelijke situatie typerend is voor de overgangssituatie waarin het HBO5 zich nu bevindt, is het duidelijk dat dit niet lang meer mag aanslepen.

De uitkomst van het onderwijs

De opleidingen zijn vrij goed geïnformeerd over hun studentenpopulatie (vooropleiding, studieduur, leeftijden, tewerkstelling vooraf en achteraf). Het is dan ook opvallend dat daar weinig tot geen conclusies worden uit getrokken.

Het is goed dat er duidelijk uitgewerkte vervolgtrajecten bestaan naar gelijkaardige of min of meer verwante bacheloropleidingen en het is positief dat die brugprogramma's samen met Vives zijn uitgewerkt. Toch moet het CVO zich eens bezinnen over wat ze ten gronde wil

bereiken: het lijkt nu alsof doorstroom de voorkeur verdient, terwijl HBO5-opleidingen zich ook op de arbeidsmarkt moeten richten. Er worden gegevens verstrekt over het aantal studenten dat een verdere bacheloropleiding aanvat, maar niet over het succes waarmee ze dit traject doorlopen (p. 49).

Er zijn vervolgtrajecten uitgewerkt met gelijknamige (90 stp.) en andere opleidingen uit hetzelfde studiegebied (120 stp.). De ECTS-fiches tonen een andere situatie: +/- 70 stp. naar gelijknamige en 75 à 80 stp. naar andere uit hetzelfde studiegebied (bijlages 29 en 30).

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Aanvangsbegeleiding, professionalisering en VTO zitten theoretisch goed in elkaar, maar in welke mate wordt er door de staf gebruik van gemaakt? De 16,65 VTE zijn immers goed voor 51 personen, die in hoofdzaak elders tewerk zijn gesteld. De leeftijds piramide (grafiek 8 op p. 54 geeft andere cijfers dan tabel 11 op p. 53) toont aan dat er zich – zeker in de opleiding Orthopedagogie - op relatief korte tijd verschuivingen zullen voordoen. De ontwikkeling van een proactief personeelsbeleid is dan ook zeker op zijn plaats.

De lectoren moeten – wat toch merkwaardig is – geen pedagogisch getuigschrift hebben, maar het is niet duidelijk of er lectoren mee bezig zijn, dan wel door het CVO daartoe worden aangespoord. Het verdient zeker aanbeveling daar de nodige aandacht aan te besteden.

De beschrijving van de materiële middelen is vrij miniem. Vermoedelijk is dat wel voldoende aangezien de instelling gebruik maakt van de infrastructuur van andere instellingen. Maar ligt juist daar niet een probleem? Beschikken de HBO5 opleidingen over voldoende lokalen (hoeveel lokalen?) en zijn deze lokalen voldoende uren beschikbaar? De beschrijving van de ICT infrastructuur is helemaal onvoldoende nl. “Er staan computers ter beschikking” maar om hoeveel computers, gaat het? Welke specificaties? Wanneer zijn ze ter beschikking? Wat is de nood aan ICT voor de opleidingen? Er is gratis Wifi, maar is er dan een politiek met betrekking tot het gebruik van persoonlijk ICT-materiaal door studenten? Is persoonlijk ICT-materiaal nodig of (moreel) verplicht? Het gebruik van de bibliotheek van Hogeschool VIVES is een pluspunt. Maar beschikt deze bibliotheek over de literatuur nodig voor de HBO5 opleidingen? Wie zorgt er voor dat de literatuur nodig voor de HBO5 aangekocht wordt? Wanneer is de bibliotheek open voor de HBO5 opleidingen?

Het CVO heeft de interne kwaliteitszorg op orde. Alleen is het de vraag of dit alles (zoals beschreven op p. 58-60) wel goed kan werken met een groep lectoren, die op één uitzondering na, allen een deeltijdse betrekking hebben. In de kritische analyse had daar ook wel een reflectie over gemaakt mogen worden.

3. Aanbevelingen

De onderwijsinhoud

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk duidelijker maakt op welke wijze de competenties aan de studenten worden bijgebracht, hoe wordt nagegaan of deze worden bereikt en hoe de relatie met de inhouden duidelijk wordt gemaakt.

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk de plannen voor het invoeren van een studietijdmeting versnelt om een duidelijk zicht te krijgen op de studiebelasting van de student.

Het onderwijsproces

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk de taakbelasting van het personeel goed monitort en vóór de aanpassing van de werkvormen nagaat welk effect dit op de studiebelasting voor de student zou hebben.

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk alle vormen van studentenbegeleiding een plaats geeft in het beleid.

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk op korte termijn een transparant toetsbeleid ontwikkelt.

De uitkomst van het onderwijs

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk het beschikbare cijfermateriaal over de studentenpopulatie beter valoriseert in het beleid.

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk grondig reflecteert over de finaliteit van de aangeboden HBO5-opleidingen en er een consistent beleid voor ontwikkelt.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk een proactief personeelsbeleid ontwikkelt.

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk meer aandacht besteedt aan de professionalisering van het personeel.

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk duidelijker nagaat welke infrastructuur effectief ter beschikking staat van de HBO5-studenten.

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Kortrijk reflecteert over de wijze waarop de interne kwaliteitszorg ook effectief in de organisatie werkt.

Slot

Het ZER is geschreven door een team uit het CVO en is nagelezen door anderen. De samenwerking met Vives is in dit opzicht duidelijk en positief. Het aangeven van voorbeelden uit de diverse opleidingen is goed gedoseerd aanwezig in het ZER.

De positie van de opleiding SEN wordt niet echt duidelijk gemaakt (p. 13, 17, 22, 47). Is deze opleiding nu diplomagericht of niet?

De hoofdstukjes 'kritische analyse' op het einde van elk deel zijn niet echt zelfkritisch en zijn eerder een beschrijving van de stand van zaken vandaag. De beleidsplannen (zoals in de bijlagen weergegeven) zijn nogal verschillend: opgave van concrete acties, gekoppeld aan een timing en een of meerdere verantwoordelijken is soms wel, soms niet aanwezig.

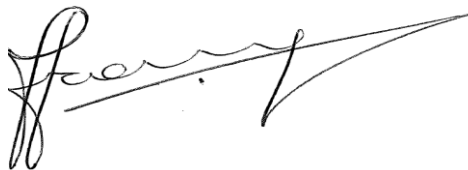
Diezelfde 'vaagheid' is ook aanwezig in het slotwoord: het enige dat negatief klinkt, is de onderfinanciering en "dus" ligt de verantwoordelijkheid buiten het CVO.

Het is tenslotte opvallend dat het CVO in het ZER geen melding maakt van de fusie (die op de website wel aangekondigd wordt) tot het CVO Miras.

Het ontwerp van rapport werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en/of bezwaren van technische aard. De instelling heeft per e-mail gereageerd op verscheidene elementen van het ontwerprapport. Deze reactie heeft niet geleid tot aanpassingen in het definitief vastgestelde rapport aangezien het nieuwe informatie betrof die werd aangeleverd na het indienen van het zelfevaluatierapport en de opmaak van het ontwerprapport.

Brussel, 25 november 2016

Voor de Commissie Hoger Onderwijs

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Luc François', with a long horizontal stroke extending to the right.

Luc François

Voorzitter Commissie Hoger Onderwijs